

Paragraaf B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting van de Gemeente Geertruidenberg is. Dit is van belang wanneer een financiële tegenvaller zich voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

Deze paragraaf heeft zijn basis in artikel 11 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten) en de daarop van toepassing zijnde toelichting.

Conform dit artikel moet deze paragraaf ten minste bevatten;

- het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's (onderdeel 2);
- een inventarisatie van de risico's (onderdeel 3);
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit (onderdeel 4);
- een kengetal voor de:
 - 1a) Netto schuldquote;
 - 1b) Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - 2) Solvabiliteitsratio
 - 3) Grondexploitatie
 - 4) Structurele exploitatieruimte
 - 5) Belastingcapaciteit
- een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Vervolgens wordt een berekening gemaakt van het weerstandsvermogen en een oordeel gevormd over het weerstandsvermogen (onderdeel 5).

Ter completering volgt een nieuw verplicht onderdeel van deze

paragraaf. In deze paragraaf worden de kengetallen opgenomen met een toelichting hierop (onderdeel 6).

Gemeente Geertruidenberg vindt goed risicomanagement belangrijk en acht het wenselijk risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen beheersbaar te maken. Een zo volledig mogelijk inzicht in potentiële risico's en hun gevolgen maakt het mogelijk een uitspraak te kunnen doen over het wel of niet aanvaarden van het risico en over voor het wel of niet nemen van eventuele aanvullende maatregelen. Hierdoor kunnen op verantwoorde wijze besluiten worden genomen en worden risico's tot een gewenst niveau beperkt.

Risicomanagementbeleid

In januari 2016 is het geactualiseerde risicomanagementbeleid vastgesteld. Hierin worden kaders gesteld ten aanzien van de reikwijdte en toepassing van het risicomanagement. Risicomanagement is gemeentebreed doorgevoerd. Het risicoprofiel is uitgewerkt voor de reguliere bedrijfsprocessen én de projecten, zodat de hierbij behorende weerstandscapaciteit van Gemeente Geertruidenberg kan worden berekend. Verdere verfijning en doorontwikkeling van risicomanagement vindt doorlopend plaats.

Risico's

Een risico is de kans op een gebeurtenis met effect op het behalen van de door de organisatie gestelde doelstellingen.

Risicoprofiel

Hiernaast wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie voor Gemeente Geertruidenberg. Om de risico's van Gemeente Geertruidenberg systematisch in kaart te brengen en te beoordelen is door de ambtelijke organisatie een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is een dynamisch geheel: Als er aanleiding toe is, worden risico's toegevoegd, gewijzigd en/of verwijderd. Hierbij is gebruik gemaakt van NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem).

Ten behoeve van de begroting 2018 zijn de risico's beoordeeld door de clusters. In totaal zijn 150

risico's in beeld gebracht, hierbij is een aantal kleine risico's samengevoegd en is 1 nieuw risico toegevoegd (begroting 2017: 157, jaarverslag 2016: 154). De tabel geeft een inschatting van de kans dat een risico zich voordoet, afgezet tegen het geldelijk gevolg:

Aantal risico's (geldgevolg tegen kans uitgezet)					
x > € 200.000		1		1	1
€ 100.000 < x < € 200.000	1	1	2		
€ 40.000 < x < € 100.000	1	2	4	1	
€ 10.000 < x < € 40.000	9	4	8	7	3
x < € 10.000	34	13	18	10	5
Geen geldgevolgen	9	4	7	4	
	Kans	Kans	Kans	Kans	Kans
	1	2	3	4	5

Klassificering kans

- 1. < of 1 keer per 10 jaar (10%)
- 2. 1 keer per 5-10 jaar (30%)
- 3. 1 keer per 2-5 jaar (50%)
- 4. 1 keer per 1-2 jaar (70%)
- 5. 1 keer per jaar of vaker (90%)

In het volgende overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij geeft het invloed percentage de invloed van een risico op het totale risicoprofiel weer.

Risico's

Begr 2018	Jrr 2016	Begr 2017		Begroting 2018	
				Kans	Invloed
1		1	Risico's grondexploitatie en woningbouw (533)	70%	30,11%
2		2	Bedrijfswaarde wordt maatstaf bij waardering WOZ-waarde (554)	90%	14,82%
3		10	Onvoldoende kunnen terugvorderen van BTW (over bepaalde dienstverlening) (569)	30%	6,62%
4		3	Onvoldoende gelden bij verenigingen om nieuwbouw van sportcomplex te realiseren (568)	30%	5,46%
5		5	Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen RMD (564)	90%	2,89%
6		6	Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen als gevolg van beperkte budgetten (535)	70%	2,87%
7		7	School kan bouwplan niet tijdig realiseren ondanks de van de gemeente ontvangen beschikbare middelen (570)	30%	2,67%
8		9	Een stijging van aantal bijstandsgerechtigden of toename aantal aanvragen bijzondere bijstand (49/565)	50%	2,05%
9			Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen (576)	50%	1,78%
10			Budgetbeheer is niet op orden en transparant (R115)	90%	1,48%
		4	Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen OMWB (563)	90%	0,00%
		8	Declaratie BTW compensatiefonds overschrijdt ingesteld plafond (572)		
			Begroting 2017	Jaarverslag 2016	Begroting 2018
Totaal grote risico's			€ 3.244.039	€ 3.907.860	€ 3.157.040
Overige risico's			€ 2.334.506	€ 2.149.506	€ 2.050.506
Totaal alle risico's			€ 5.578.545	€ 6.057.366	€ 5.207.546

Uit de risicotabel blijkt dat de mutatie van het maximale risico ten opzichte van de vorige actualisatie (bij het jaarverslag 2016) **€ 849.820 (lager)** is. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de nieuwe risico's, wijziging in risicobedragen en verwijderde (samen-gevoegde) risico's, te weten:

- Risico's grondexploitatie en woningbouw (-384.820)
- Onvoldoende kunnen terugvorderen BTW (-200.000)
- Niet verkrijgen Europees Sociaal fonds (ESF) subsidie (-129.000)
- Omgevingsdienst Midden- en West Brabant begrotingstekorten (-100.000)
- Onvoldoende gelden bij verenigingen om nieuwbouw van sportcomplexen te realiseren (-100.000)
- Declaraties BTW compensatiefonds overschrijdt plafond (-100.000)
- Aanwezigheid van risicovolle bedrijven (-50.000)
- Afspraken met aannemers/leveranciers worden onvoldoende vastgelegd (-40.000)
- Budgetoverschrijding leerlingenvoer (-15.000)
- Achterstallig onderhoud aan gemeentelijke gebouwen (+90.000)
- Documenten komen in handen van onbevoegden, privacy (+80.000)
- Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen (+80.000)
- Regionale Milieudienst begrotingstekorten (+64.000)

Decentralisaties

Met betrekking tot de decentralisaties Jeugdzorg en AWBZ zijn de budgetkortingen voor 2016 binnen de budgetten opgevangen en heeft geen beroep op de egalisereserve decentralisaties plaatsgevonden. De vooruitzichten voor 2017 en 2018 zijn dan ook dat de toekomstige bezuinigingen opgevangen kunnen worden binnen de budgetten, eventueel met een incidenteel beroep op de egalisereserve decentralisaties. De verwachting is dat deze reserve momenteel **meer** dan toereikend is voor de verwachte bezuinigingsrisico's.

1. Risico grondexploitatie en woningbouw

Met betrekking tot grondexploitatie en woningbouw zijn de risico's geactualiseerd op basis van de huidige verwachting ten aanzien van de lopende projecten. Op basis van de nu beschikbare informatie is dit de best mogelijk inschatting die te maken is. Het treffen van een voorziening is op dit moment niet mogelijk en feitelijk ook niet toegestaan. Bekend is immers dat met WSG vergaande afspraken zijn gemaakt over het ontwikkelen van de in de risicoparagraaf genoemde projecten, waarbij de gemeentelijke vorderingen worden c.q. zijn veiliggesteld. Hierbij moet gedacht worden aan de volgende projecten binnen Dongeburgh:

- Ontwikkeling Koninginnebastion (overeenkomst getekend) bestemmingsplan in procedure
- Praxis locatie met supermarkt (overeenkomst eindfase) bestemmingsplan in procedure
- Jeroen Boschstraat (onderhandeling)

2. Bedrijfswaarde wordt maatstaf OZB

Door RWE (RWE) is bezwaar ingediend tegen de WOZ-beschikkingen over 2014, 2015 en 2016. RWE beroept zich op de veel lager liggende bedrijfswaarde. Naar aanleiding hiervan is aanvullende informatie /motivatie opgevraagd maar niet verkregen. Een lagere bedrijfswaarde is door RWE hierdoor niet (voldoende) aannemelijk gemaakt, waardoor de bezwaarschriften door de heffingsambtenaar van de gemeente ongegrond zijn verklaard. RWE is hier tegen in beroep gegaan bij de rechtbank. In haar uitspraak heeft de Rechtbank de gemeente in het gelijk en is gesteld dat de bedrijfswaarde onvoldoende aannemelijk is gemaakt. Tegen deze uitspraak heeft RWE hoger beroep ingesteld. Het is niet te voorspellen hoe lang deze procedure nog gaat duren, want tegen de uitspraak in hoger beroep kan nog cassatie worden aangetekend.

3. Onvoldoende kunnen terugvorderen van BTW (over bepaalde dienstverlening)

Landelijk zijn er ontwikkelingen op het vlak van BTW-vrijstelling op

sport. Dit leidt tot mogelijke risico's voor eventuele terugvordering hiervan.

4. Onvoldoende gelden bij de vereniging om nieuwbouw van sport complexen te realiseren

In de toekomstvisie sportcomplexen Raamsdonksveer wordt conform het gemeentelijk beleid (voor wat betreft het verenigingsdeel) een financiële bijdrage gevraagd voor de bouw van een nieuwe accommodatie. Het is op dit moment nog onduidelijk of de verenigingen in staat zijn deze financiële bijdrage te leveren en terug te verdienen in de exploitatie.

5. Begrotingstekorten RMD

De Regionale Milieu Dienst (RMD) is per 1 januari 2013 op gegaan in de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). De RMD kan echter niet geliquideerd worden omdat het voormalige kantoorpand in Roosendaal nog niet verkocht is en er een langlopende lening is afgesloten tot 2029. Gestreefd wordt om het kantoor alsnog op korte termijn te verkopen, waardoor de mogelijkheid tot liquidatie van de RMD kan worden bespoedigd. Wel dient rekening gehouden te worden met een boete van vervroegd aflossen van de kapitaalening bij de BNG.

Door de OMWB is een claim bij de RMD weggelegd, zijnde de kosten als gevolg van de uitloopschalen van de ingebrachte medewerkers. Tegen deze claim is door het dagelijks bestuur van de OMWB arbitrage toegezegd over de rechtsgeldigheid van de afspraken welke opgenomen zijn in het Sociaal Beleidskader van de OMWB.

6. Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen

Begin 2014 is de onderhoudssituatie van de gemeentelijke gebouwen geïnventariseerd.

De onderhoudssituatie is verwerkt in een meerjarenonderhoudsplan. Bij de vaststelling van het onderhoudsplan is als uitgangspunt gehanteerd dat een aantal gebouwen zouden worden verkocht en in de

tussentijd zijn er een aantal gebouwen aangekocht. Deze gebouwen maken dus géén onderdeel uit van het huidige onderhoudsplan. Voor 2018 zijn middelen opgenomen voor een herijking van het meerjarenonderhoudsplan, waarin dan de gevolgen van afstoten en aankopen van gemeentelijk vastgoed zal worden meegenomen.

7. School kan bouwplan niet (tijdig) realiseren ondanks de van de gemeente ontvangen beschikbare middelen

Bij de vervangende nieuwbouw wordt volgens de verordening uitgegaan van de normvergoeding. In de praktijk kan blijken dat de normvergoeding onvoldoende is om vervangende nieuwbouw te realiseren.

8. Een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden of toename aanvragen bijzondere bijstand

Ondanks dat het aantal werklozen landelijk daalt, hebben we binnen de gemeente Geertruidenberg te maken met een na-ijleffect van de economische crisis. De doelgroepen die een Participatiewetuitkering ontvangen staan het verst van de arbeidsmarkt. Daarnaast stromen nu de 55-plussers in vanuit einde WW. Ook hebben we op dit moment te maken met een verhoogd aantal statushouders in de gemeente. Deze zijn niet direct bemiddelbaar naar werk vanwege een taalachterstand. Afhankelijk van het aantal dat nog toestroomt, de mate waarin zij de taal gaan beheersen en bemiddelbaar zijn, kan deze invloed hebben op het aantal uitkeringen. Het gaat hier om een grote groep van bijna een kwart van het klantenbestand (statushouders van voor 2015 meegerekend). Hier wordt overigens wel ingezet op de bevordering van de uitstroom voor deze groep.

9. Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen

Door de invoering van de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen wijzigt de subsidiesystematiek voor peuterspeelzalen. Dit kan leiden tot eventuele opheffing of faillissement van organisaties. Het kan zijn dat de gemeente gevraagd wordt om een transitievergoeding te betalen voor het betreffende personeel.

10. Budgetbeheer is niet op orde en niet transparant

Budgetbeheer is in zijn algemeenheid een risico. Dit heeft continu aandacht nodig om ervoor te zorgen dat het op orde en transparant is. Het afgelopen jaar hebben we gezien dat het positieve saldo van de jaarrekening voornamelijk werd veroorzaakt door overschotten binnen het sociaal domein. Op de andere gebieden kunnen we dus voorzichtig concluderen dat de inspanningen van de afgelopen periode zijn vruchten hebben afgeworpen. We hebben daarbij ingezet op digitalisering van de facturen, vereenvoudiging van de p&c-producten, interne training van het personeel op het gebied van financiën en de p&c-cyclus in het bijzonder. Daarnaast zijn we bezig met het inrichten van een verplichtingenadministratie.

Weerstandscapaciteit

De **weerstandscapaciteit** bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de Gemeente Geertruidenberg beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages			
Percentage	Bedrag	Percentage	Bedrag
5%	€ 603.083	55%	€ 1.216.041
10%	€ 697.457	60%	€ 1.280.489
15%	€ 768.288	65%	€ 1.349.430
20%	€ 829.610	70%	€ 1.423.688
25%	€ 884.467	75%	€ 1.507.669
30%	€ 937.640	80%	€ 1.601.364
35%	€ 991.556	85%	€ 1.711.836
40%	€ 1.045.925	90%	€ 1.844.255
45%	€ 1.100.053	95%	€ 2.025.706
50%	€ 1.156.713		

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag van **€ 5.207.546** ongewenst is (zie voorgaande tabel). De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De resultaten van de risicosimulatie staan hiernaast weergegeven.

Hieruit volgt dat bijvoorbeeld met 20% zekerheid alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 0,8 miljoen.

De benodigde weerstandscapaciteit bij een zekerheidspercentage van 90% is € 1,8 miljoen (begroting 2017: € 2,0 miljoen; jaarverslag 2016: € 2,2 miljoen). Met 90% zekerheid kunnen met dit bedrag alle risico's worden afgedekt.

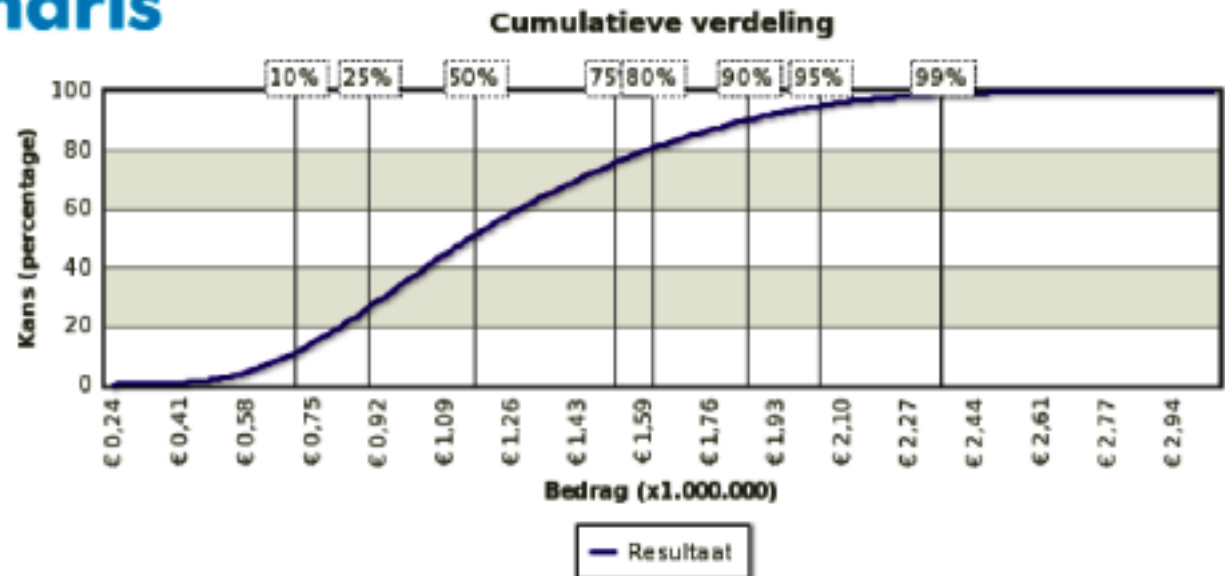
De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2016 **€ 369.088** lager. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- Benodigde weerstandscapaciteit grondexploitatie en woningbouw (-)
- Benodigde weerstandscapaciteit terugvordering BTW (-)
- Benodigde weerstandscapaciteit BTW compensatiefonds (-)
- Benodigde weerstandscapaciteit begrotingstekorten OMWB (-)
- Benodigde weerstandscapaciteit school kan bouwplan niet realiseren met beschikbare middelen (-)

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

naris

Beschikbare weerstandscapaciteit	1 januari 2018	1 januari 2019	1 januari 2020	1 januari 2021
Incidentele weerstandscapaciteit (in vermogen)				
Vrij aanwendbare algemene reserve	4.280.255	3.880.255	4.050.255	4.533.255
Vrije algemene reserve	2.436.000	2.036.000	2.206.000	2.689.000
Weerstandsreserve	1.844.255	1.844.255	1.844.255	1.844.255
Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	920.027	917.427	920.890	918.290
Resultaat na bestemming (programmabegroting)	24.759	124.164	209.957	301.445
Structurele weerstandscapaciteit (in exploitatie)	5.225.041	4.921.846	5.181.102	5.752.990
Onvoorzien	45.000	45.000	45.000	45.000
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	1.507.584	1.507.584	1.507.584	1.507.584
Onbenutte capaciteit afvalstoffenheffingen	-	-	-	-
Bezuinigingsmogelijkheden	-	-	-	-
Totale weerstandscapaciteit	6.777.625	6.474.430	6.733.686	7.305.574

Vrije aanwendbare algemene reserve

Het huidige beleidskader met betrekking tot reserves en voorzieningen is neergelegd in bijlage 2 van de Financiële Verordening Geertruidenberg 2017. Om te voorkomen dat bij een calamiteit direct het bestaande beleid moet worden bijgesteld, is gekozen voor het vormen van een afzonderlijk weerstandsdeel in de algemene reserve. Deze reserve mag ook slechts in dit kader worden aangewend.

Vrij aanwendbare bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De bestemmingsreserves kunnen, zolang de raad de bestemming kan wijzigen, tot de weerstandscapa-

citeit worden gerekend. Voor sommige bestemmingsreserves zal een aanwending als weerstandscapaciteit echter aanzienlijke negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengen. Dit geldt voor reserves die zijn gevormd om de afschrijvingslasten of kapitaalslasten van diverse voorzieningen te dekken zoals fort Lunet, gemeentehuis, containermanagement en Informatisering en Automatisering. Tevens geldt dit voor de in het verleden gevormde reserves voor diverse risico's zoals bodemsanering, grondexploitatie, Pilot Bouwen Binnen Strakke Contouren en decentralisaties. Daarom worden bovengenoemde bestemmingsreserves niet meegeteld in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat eventuele aanwen-

ding als weerstandscapaciteit geen of geringe negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengen. Een groot deel betreft restanten van in het verleden gevormde reserves.

Gerealiseerd resultaat volgend uit de programmabegroting

In het BBV is aangegeven dat het gerealiseerde resultaat volgend uit de programmabegroting ook tot het eigen vermogen behoort. Afhankelijk van de bestemming zal daarom ook dit resultaat kunnen worden meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt bij de begroting opgenomen om onvoorziene ontwikkelingen te kunnen afdekken.

Onbenutte inkomstenbronnen

De mate waarin van de onbenutte belastingcapaciteit gebruik wordt gemaakt, verschilt van gemeente tot gemeente en is mede afhankelijk van de politieke relevantie van de hoogte van het OZB-tarief. Als zich tegenvallers voordoen, zal de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt aangesloten bij de drie belangrijkste inkomsten van de gemeente te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolafvoerrecht, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend blijken te zijn. Eventueel onbenutte belastingcapaciteit wordt gerekend tot de beschikbare weerstandscapaciteit voor het begrotingsjaar.

Weerstandsvermogen

Op basis van de huidige gegevens in het risicomanagementsysteem is het weerstandsvermogen te berekenen.

Het weerstandsvermogen is te definiëren als 'het vermogen van de Gemeente Geertruidenberg om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Voor 2018 is dit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 6.777.625}}{\text{€ 1.844.255}} = 3,67$$

(Jaarverslag 2016: 4,26; Begroting 2017: 3,92)

De daling van de ratio weerstandsvermogen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de daling van de benodigde weerstandscapaciteit als gevolg van een gewijzigd risicoprofiel ten opzichte van het jaarverslag 2016;
- de sterkere daling van de beschikbare weerstandscapaciteit als gevolg van de lagere algemene reserve en weerstandsreserve ten opzichte van jaarverslag 2016.

De ratio weerstandsvermogen voor de jaren 2019 t/m 2021 bedraagt respectievelijk 3,51; 3,65; 3,96

Gebaseerd op de hierna opgenomen tabel valt het weerstandsvermogen in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen wat ruimschoots voldoet aan de in het risicomangementbeleid vastgestelde norm (waarderingscijfer B, ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0).

Weerstand velden		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente te vergemakkelijken wordt vanaf het jaarverslag 2015 aan deze paragraaf in de begroting en in het jaarverslag kengetallen toe gevoegd. Om de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente te vergemakkelijken wordt vanaf het jaarverslag 2015 aan deze paragraaf in de begroting en in het jaarverslag kengetallen toe gevoegd.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd en boven de 130% als onvoldoende. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende en geeft een dalend verloop. Dit is positief.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote weergegeven (netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende en geeft een dalend verloop. Dit is positief.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het

Kengetallen	Jaarverslag 2016 ¹	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	55,87%	44,03%	38,59%	31,74%	27,45%	21,71%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	41,23%	30,45%	34,69%	27,95%	23,49%	17,75%
Solvabiliteitsratio	27,62%	14,59%	20,07%	20,95%	22,73%	24,17%
Structurele exploitatieruimte*	1,26%	0,43%	0,05%	0,32%	0,52%	0,72%
Grondexploitatie	5,16%	1,55%	3,69%	2,23%	2,47%	2,47%
Belastingcapaciteit	113%	111%	108%	108%	108%	108%

1. Cijfers aangepast, abusievelijk inclusief kostenplaatsen

balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat van baten en lasten. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende.

De solvabiliteitsratio van de gemeente Geertruidenberg ligt op 20% en geeft een stijgend verloop. Dit is positief.

Kengetal grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de grond is van belang, omdat deze terugverdiend moet worden bij de verkoop. Boekwaarden worden afgezet tegen de totale baten. Er is geen norm voor deze ratio. Het kengetal voor de grondexploitatie van de gemeente Geertruidenberg is sterk gedaald tussen 2016 en 2017. Het cijfer loopt in 2018 iets op en daalt in 2019 en blijft ongeveer gelijk tot 2021. Dit is licht negatief/ positief.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het evenwicht van de begroting wordt er ook gekeken naar de structurele en incidentele lasten en baten. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en

eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten dan ook hoger zijn dan de structurele lasten is dan ook meer flexibel dan een begroting waar bij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Er is geen norm voor deze ratio. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Geertruidenberg is voor alle jaren positief en geeft een licht stijgend verloop. Dit is positief.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten jaarlijks. Bij de berekening van het kengetal worden de gemeentelijke woonlasten afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Er is geen norm voor deze ratio. De totale woonlasten van de gemeente Geertruidenberg zijn iets hoger dan het landelijk gemiddelde en geven een dalend verloop. Dit is positief.

Samenhang

De kengetallen moeten in samenhang worden gezien. De kengetallen schuldquote liggen binnen de norm van de VNG. De solvabiliteit ligt onder de norm en kent een dalend verloop. De beoordeling van

de structurele exploitatieruimte heeft vooral waarde in meerjarig vooruitblikkend perspectief. Hier is zichtbaar dat dit percentage een licht positief verloop laat zien, hetgeen betekent dat er “vrije” ruimte aanwezig is. Het kengetal grondexploitatie is laag en kent in meerjarigperspectief na 2018 een min of meer gelijkblijvende trend.. Op basis van de huidige cijfers kan geconcludeerd worden dat de trend van alle kengetallen positief zijn.

Het monitoren van de ontwikkeling van de kengetallen naar de toekomst is van belang.

Zie ook de hierna volgende figuur (bron: Ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijk relaties):

